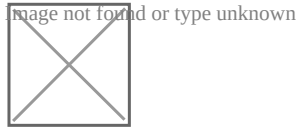

Η λαϊκή μουσική παράδοση της Νάουσας (1870-1970)

/ [Πεμπτουσία](#)

Τις τελευταίες 4 δεκαετίες στη Νάουσα στον τομέα της παραδοσιακής μουσικής κυριαρχούν οι ζουρνάδες. Στη δισκογραφία επίσης όσον αφορά τη Νάουσα βρίσκει κανείς μόνο δίσκους με παραδοσιακούς σκοπούς παιγμένους με ζουρνάδες. Δίσκοι με τραγούδια ή μουσική παιγμένη με άλλα όργανα δεν υπάρχουν. Σχηματίζεται λοιπόν εύλογα η πεποίθηση ότι αυτή είναι η μουσική παράδοση της Νάουσας.

Σκοπός της έρευνας ήταν να συγκεντρωθούν στοιχεία και να αποδειχθεί ότι την περίοδο 1870-1970 οι λαϊκοί οργανοπαίχτες στη Νάουσα χρησιμοποιούσαν έγχορδα και χάλκινα πνευστά όργανα. Να αντληθούν πληροφορίες με εθνογραφικό και κοινωνιολογικό ενδιαφέρον, καθώς και πληροφορίες που αφορούν τις μελωδίες και τους χορούς αυτής της περιόδου. Για εκατό τουλάχιστον χρόνια υπήρχε μια λαϊκή μουσική παράδοση η οποία για τούς λόγους που θα αναλύσουμε χάθηκε και σιγά-σιγά από τη δεκαετία του 1960 και μετά πήραν τη θέση της οι ζουρνάδες.

[naosysB](#)

Για την έρευνα χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος των προσωπικών μαγνητοφωνημένων συνεντεύξεων. Τα άτομα από τα οποία αντλήθηκαν οι πληροφορίες καθώς και φωτογραφικό υλικό: α) είναι προχωρημένης ηλικίας β) έχουν άμεση σχέση με το αντικείμενο της έρευνας, δηλαδή είναι μουσικοί ή στενοί συγγενείς των μουσικών που ερευνώνται γ) λόγω της ιδιότητάς των έχουν άμεση σχέση με τις πληροφορίες που αναζητούμε.

Τα κυριότερα προβλήματα που προέκυψαν κατά τη διάρκεια της έρευνας ήταν η ανυπαρξία σχετικής βιβλιογραφίας, καθώς δεν υπήρχε καμία προγενέστερη έρευνα και παρουσιάστηκε δυσκολία στον εντοπισμό των κατάλληλων προσώπων για την άντληση των πληροφοριών. Δεν ήταν καν γνωστά πολλά από τα πρόσωπα που μας ενδιέφεραν (μουσικοί κλπ) και η αναγνώρισή τους έγινε από παλιές φωτογραφίες. Πολλοί από τους πρωταγωνιστές ήταν πεθαμένοι και ο εντοπισμός των παιδιών τους ήταν πολύ δύσκολος (κάποιοι δεν κατοικούσαν στη Νάουσα και όταν υπήρχαν μόνο κόρες, είχαν το επώνυμο του συζύγου και ήταν δύσκολο να εντοπισθούν).

1. Κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες

Στις αρχές του 20ου αιώνα η Νάουσα, πόλη της τουρκοκρατούμενης ακόμη Μακεδονίας, έχει πληθυσμό 12.000 κατοίκους, από τους οποίους οι 10.500 είναι Έλληνες και οι 1.500 Τούρκοι.

Από τα μέσα του 19ου αιώνα και κυρίως μετά το 1860 έχουμε στη Νάουσα μια αξιόλογη παραγωγή αγροτικών, κτηνοτροφικών, βιοτεχνικών και βιομηχανικών προϊόντων και μια διακίνησή τους προς τα έξω (Θεσσαλονίκη, επαρχίες, λοιπό ελλαδικό χώρο και εξωτερικό). Η οικονομία της πόλης βρισκόταν σε διαρκή κινητικότητα και σε συνεχή ανέλιξη, ώστε να είναι η Νάουσα την πρώτη δεκαετία του 20ου αιώνα «το πιο εξελιγμένο αστικό κέντρο της Μακεδονίας», όπως χαρακτηρίζεται από τον ιστορικό Κ. Μοσκώφ .

Η ανάπτυξη της βιοτεχνίας και του εμπορίου, με τις εξαγωγές (σαγιακιών στη νότια Ελλάδα και στον Βαλκανικό χώρο, προϊόντων της σιροτροφίας στη Θεσσαλονίκη και τυροκομικών προϊόντων και κρασιών στην Αίγυπτο κ.ά.), είχε σαν αποτέλεσμα η οικονομία της πόλης να παρουσιάσει μian ανάκαμψη στα μέσα του 19ου αιώνα, με συνεχή ανοδική πορεία μέχρι την πρώτη δεκαετία του επόμενου αιώνα. Είναι χαρακτηριστικό ότι μεταναστευτικό ρεύμα δημιουργήθηκε μόνο μετά το 1900. Μέχρι τότε, οι Ναουσαίοι μετανάστες ήταν κατά κύριο λόγο έμποροι, που στα ξένα μέρη ίδρυσαν αξιόλογους εμπορικούς οίκους.

Από τα μέσα του 19ου αιώνα στη Νάουσα έχουμε τη δημιουργία μιας σφύζουσας αστικής τάξης η οποία εισάγει ήθη και αισθητικά πρότυπα από τη Θεσσαλονίκη και τα μεγάλα ευρωπαϊκά αστικά κέντρα. Ειδικά στα χρόνια του μεσοπολέμου στην κοινωνική ζωή της Νάουσας κυριαρχεί η διασκέδαση ευρωπαϊκού τύπου.

(Επιστημονική Ανακοίνωση στο 20ο Παγκόσμιο Συνέδριο για την έρευνα του Χορού Αθήνα, 25-29 Οκτωβρίου 2006 με τίτλο: Οι λαϊκοί οργανοπαίχτες και οι κομπανίες της Νάουσας 1870 - 1970.)

